

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár:

negyedévre 1 forint 25 kr., fél évre 2 forint 50 kr., egész évre 5 forint.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. tized 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket

a kiadóhivatal

méréselt árjegyzék szerint számít fel.

A hitel.

Két emberöltő mult el azóta, hogy megjelent Széchenyi István grófnak, a legnagyobb magyarok korszakot teremtő könyve, a »Hitel«. Látnoki hatalmával a lángelme megmutatta nekünk világosan a befutandó utat, melyre lépünk kell ha azt akarjuk, hogy kereskedelmünk, iparunk és közgazdaságunk általános fejlődésnek induljon s a kereskedelem és ipar tényezői hitelképesekké legyenek.

Abban az időben minden pangott. A levegőben volt valami, érezte minden ember a közeledő változásokat: a forradalom kitörésében meglelték azután magyarázatát. A béke idején könnyebb a munka, biztosabb a pénz, olcsóbb a megélhetés, nagyobb az általános biztonság, mint akkor, mikor a látóhatáron fellegek tornyosulnak, fellegek, melyek a fegyverek füstjéből gomolyogtak össze.

Mikor Széchenyi gróf kiadta felütést keltő nagy munkáját, a levegő már forrott, érezhető volt az elkerülhetetlen; és annál csodálatosabb, hogy tulajdonképpen mégis a »Hitel« volt az, ami megteremtette a hitelt.

A könyv megjelenése óta nem hiába telt el két emberöltő, mert a hitel általánosodott és, — csak ma, elért ahhoz a fokhoz, a melyet Széchenyi elérni óhajtott. S két emberöltő a mint nem halványította el Széchenyi örökön élő emlékezetét, sőt kiélesítette körvonalaikat: úgy az ő munkájának, a »Hitel«-nek is minden betűjét beարnyozta s ez a merész könyv a maga nagy gondolataival még jobban világít, mint valaha.

Emlékezzünk csak vissza a multra. Ma már panaszkodunk az óriási hitel ellen, melyet a külföldi gyárosok posztóikban, díszmárúikban, kiváló találmányaikban milliókra menő összegig akarnak ránk ruházni. Kapuinkon, nyitott sorompóinkon ezrével és ezrével hozzák be a különféle tárgyakat, melyeket itt a legbiztosabban vélnék elhelyezni. S mi a nagy bizalom, a nagy hitel alatt sokszor feljajdulunk: »Hála neked Uram Isten! de talán egy kicsit sok is a jóból!«

És hogyan volt azelőtt, a negyvennyolcas évek előtt, és mindjárt utánuk? A hitelt akkor Magyarországnak úgy szólván csak hírből ismerték.

Mily kereskedőnek kellett lennie annak, a ki külföldről néhány láda importált árut kaphatott! Milyen szentá-

ciót keltett, ha például egy magyar cégnek Párisból érkezett küldeménye.

És ma, az általános hitel folytán oda jutottunk, hogy a hazai ipar nem bírja ki a versenyt a külföldi államokkal; félünk, hogy a külföldről importált áruk mellett, óriási halmazuknál fogva nem tudjuk elhelyezni a saját ipari cikkeinket és éppen most vitatkozunk, tanakodunk azon, hogy nem volna-e jó a külföldi áruk beözönlése ellen becsukni az örökké nyitva álló vámsorompót.

De jobb, hogy így van. Jobb ha a külföldi gyáros szívesen tukmálja reánk legtöbbször nem értékten és kiválóan versenyképes árukat, mintsem veszedelmesebb mértékben pangana a hitel és szükségét szenvednénk oly tárgyokban, melyekkel most bizony túlságig el vagyunk látva, elhalmozva.

De nem csak ez a körülmény jellemzi hitelképességünk nagyságát. Talán még fényesebben jellemzi az a körülmény, hogy a külföld nem csak áruival, nem csak gyártmányaival gravitál ide, hanem tőkéjével, pénzével is.

Ugyanis mit látunk? Mit tapasztalhatunk egy-két évtized óta? A magyar pénzügyviszonyok örvendetes javulását, a magyar pénz értékének folytonos növekedését, melynek következtében a közgazdasági viszonyokban is egészséges állapot uralkodik s ez csodálatos ide a külföldiek fölösleges tőkéjét. Hány, a magyar közgazdaság szempontjából megbecsülhetetlen értékű hazai új iparvállalat, részvénytársaság köszönheti létrejöttét a külföldi tőkének, annak, hogy idegenek a milliókat magyar részvénytársaságok bevásárlására és új magyar vállalatok partfogására fordítják. — Nem a legfényesebben jellemzi-e ez a hitelképességünket és a külföldnek belénk helyezett bizodalomát?

Igyekezzünk tehát úgy, hogy ezzel vissza ne éljünk. Az ország kereskedőihez és iparosaihoz intézzük e megmondott szavakat. Vigyázniuk kell kereskedőinknek és iparosainknak arra, hogy az önként kínálkozó hitelt ne túlságos mértékben vegyék igénybe, bár erre a hiteladó hajlandó volna is: hanem csak addig bocsátkozzanak a hitel igénybevételebe, míg az nekik kamatokat hoz. Felesleges áru, melyen egyhamar túl nem adhatni s csak helyet foglal el az üzletekben, holt tőkét képezve a mely nem kamatoz: megölné a kereskedők biztos alapjának és jólétének, bármily hosszú is az a terminus, amikor a drú pénzérté-

kének kifizetését kifizették. Az üzlet árúinak folyton változniuk kell; ne legyen kereskedő ebben az országban, a ki divatját multa árut gyűjt az ózseresek számára. A hitel igénybe vétele történjék mértékkel, okosan. Gondoljanak arra a kik igénybe veszik, hogy ez a hitel nem egyéb, mint a bizalom folytán kezelésül reájuk bízott tőke, mellyel visszaelniük nem szabad és kiki csak annak gazdálkodás, az, a mely leginkább a hitel igénybevételeben nyilvánul.

Mert valljuk be azt is, hogy a kereskedőknek bizony nagy százaléka mond csődöt évente, vagy legalább is fizetéképtelenné lesz. S mi ennek oka leginkább? Nyugodt lélekkel állithatjuk, hogy legtöbbször az ismeretlen, okatlan gazdálkodás, az, a mely leginkább a hitel igénybevételeben nyilvánul.

Pedig a hitel veszedelmes fegyver is egyúttal, mellyel nem szabad játszani. A hitelképesség gazdaggá teheti számtalan derék iparosainkat, kereskedőinket, viszont a hitel tönkre és koldusokká tehet csinos tőkével bíró cégeket. Attól függ, miként és meddig vesszük igénybe azt.

Epp azért míg egyrészt örülünk, hogy a Széchenyi álma ily szép valóra vált, másrészt legyünk óvatosak, nehogy elveszítsük lábaink alól a talajt. Mert ha azt elveszítjük, akkor kész a veszedelem: a pangás megszűnteti évtizedek üdvös munkáját és alkotását, hatalmasan megrendíti azt a mire nemzetünknek feltétlenül szüksége van: az általánosá vált hitelképességét.

Ha pedig ez bekövetkeznék, az ország el volna zárva a közgazdasági előrehaladástól és jólétől.

A vásárhely-nagyszentmiklósi vasút. Csongrád-, Csanád- és Torontálmegyék, valamint Hód-Mező-Vásárhely törvényhatósága találkoztak július 31-én Szeged város székhelyében s tanácskoztak a hódmezővásárhely-makó-nagyszentmiklósi vasút kiépítése tárgyában.

A kereskedelmi miniszter ugyanis elő-munkálati engedélyt adott e megyéknek, illetőleg törvényhatóságoknak, hogy a Szajlított Szolnokon és Szentesen át Hódmezővásárhelyig már kiépült vasutak folytatásaképpen, Hódmezővásárhelytől Makóig s innen Nagyszentmiklósig új vasutat vezethessenek.

E vasúti érdekeltség végrehajtott bizottsága érkezett július 31-én délelőtt a szegedi székhelyű tanácstermében, L o n o v i c s J ó s e f c s a n á d m e g y e főispánjának előlétele mellett, s e tanácskozásban résztvettek: M e s k ó S á n d o r c s a n á d m e g y e alispánja, K r i s t ó f f y J ó z s e f orsz. gyűlési képviselő, F e k e t e M á r-

ton társulati főigazgató, dr. C i c a t r i c i s Lajos csongrádmezei főjegyző, K m e t t y k ó József Hódmezővásárhely h. polgármestere, S z i k s z a y Dénes Hódmezővásárhely tanácsnoka, D e á k Mihály főmérnök, gr. B e t h l e n Miklós Torontálmegye főjegyzője, R ó n a y Ernő nagybirtokos.

K r i s t ó f f y József országgyűlési képviselő, mint a végrehajtó bizottság elnöke, illetőleg ügyvivője, előterjesztette az értekezletnek, hogy a kereskedelmi ministertől a vasút előmunkálati engedélye leérkezett.

Az érdekeltségnek eddigi tagjai mind a régi állapontot foglalták el, s kijelentették, hogy a lehető legnagyobb ügybuzgalommal rajta lesznek a vasút kiépítésének sikerén. Torontál megye, mely ezelőtt tartózkodó állapontot foglalt el, s amelynek érdekeltségétől függ a makó-nagyszent-miklósi rész kiépítése, sokkal kedvezőbb hangulatot táplál most a kiépítés iránt, s valószínű, hogy a legközelebbi közgyűlés alkalmakor belép az érdekeltségbe.

A végrehajtó-bizottság az értekezleten az elnökség felhatalmazta, hogy a megyékkel s törvényhatóságokkal, valamint a községekkel a hozzájárulás iránt az eljárást indítsa meg.

Az előmunkálatok megtételére szintén felhatalmazást nyert az elnökség, s azt a hódmezővásárhely-makói vonalrészén legközelebb megkezdi. Ami pedig a makó-nagy-szent-miklósi vonalrész illeti, ott a trasz-munkálatokat akkor kezdi meg, ha Torontálmegye már nyilatkozott, s nyilatkozata kedvező lesz az érdekeltségre.

Az eddigi ügyvivő, K r i s t ó f f y József, változott viszonyainál fogva, az ügyvivőség alól felmentetni kérte magát. Az elnökség hatáskörében fog intézkedni, hogy az ügykezelésre Csanádmegye jelenlegi főjegyzőjét nyerve meg.

Az értekezlet a trasz-munkálatok befejezése után folytatja majd újból tárgyalását.

Gabonakereskedelem és értéktüzet.

A budapesti tőzsdén visszatérni látjuk azt az időt, melyben közgazdaságunknak ez a tényezője vezető szerepet játszott az egész világ gabonakereskedelmében. Régen, nagyon régen volt ez utóljára; a nyolcvanas évek legelejére kelle visszamennünk, hogy megtaláljuk. Akkor a nemzetközi versengés még nem volt annyira kifejldött; Amerika tavolabb esett tőlünk, mert a közlekedési eszközök hátramaradtabbak és főként drágábbak voltak.

S hogy ma, a mikor mindezek a körülmények nem játszanak közre a mi javunkra, a budapesti börze mégis vissza tudott helyezkedni arra a jelentőségre, melylyel sok év előtt diéskedett, ezt a rendkívül s főként váratlan események olyan összejátszása idézte elő, a milynekr számítani senki sohasem mert.

De bármiként jött is legyen, tény a következő: A búza ára a budapesti börzén 12 forintos nivóig emelkedett s abban a hausse-irányzatban, mely a világ összes piacait elfogta, a miénk a vezető szerep. A mit réges régen nem tapasztaltunk: a berlini, párisi, londoni sőt még a new-yorki gabonakereskedelem is a budapesti börzétől vesz útmutatást az irányzat miként való alakítására s mindezek a világi piacok úgyszólván alvételük magukat annak, amit Budapest diktál. Van is akkora távirat- és kábeltelegram a budapesti börzén, a milyen még sohasem volt.

A május hónapban megindult hausse-irányzat delelője július folyamára esik. Ekkor lett nyilvánvalóvá hiteles formában, hogy milyen kedvezőtlen természetű s a egyide-

jűleg tisztázódott a gabonakereskedelmi helyzet egész Európára nézve. Meggyőződést nyertünk arról, hogy az export-államok mind rossz természetű eredménnyel kénytelenek megelégedni, míg másrészt az import-államok a saját szűk természetű s főként fogóó készleteik miatt a szokottnál nagyobb igényekkel lépnek fel. Csekély kínálat, nagy kereslet; hiszen ez a helyzet a közgazdaság legelembib tanítása szerint is meg kell, hogy hozza azt, a miért oly sokáig hiába epedeztünk: a gabonáinak emelkedését.

Ez a szükségszerű árcemelkedés be is következett csakhamar az egész vonalon, a leggyorsabb tempóban s a legnagyobb mértékben. Ahoz képest, ahogy a búza ára májusban állott, ma az ár megduplázza a másáráról lehet beszélni. Tessék kellően mérlegelni e dolog fontosságát és messzeható jelentőségét: az emberiség legelsőbbrendű fogyasztási cikke úgyszólván egy csapásra kétszer olyan drága lett, mint a milyen röviddel előbb volt.

Ismételjük: július hónap a delelője ennek a fenomenális armozgalomnak. A hónap elején 10 forintot alul volt az ár s most, a hónap végén a 12 forintos nivón állunk. S ennek dacára még nem tartjuk befejezettnek az armozgalmat, sőt nem látjuk azt sem, hogy ereje, lendülete csak némiképen is kimerült volna. Ha pedig megfigyeljük a bpesti börze magatartását, azt kell hinnünk, hogy ezek az emberek el akarják érni az 1873-iki szükségesszandó nivóját, amikor az évi átlagár közeljárt a 15 forinthoz.

A magyar gazda, aki az utóbbi évek folyamán oly igen sokat szidta a börzét, most kétségkívül meg van elégedve vele. A sokat vitatott határidőzlet jogosságát pedig a mostani korszak a legfényesebben beigazolta. Mert nemcsak a gazda élvezi a magas árakat, akinek volt annyi túrelme és erőbirása, hogy tavalyi gabonáját az új termésig eltegye, hanem az is, akinek termése még a labán áll, avagy cséplés-közben van. Mert a határidőzlet a maga kiegyenlítő jellegével már most előlegezi az ősi helyzetet s áralakulásában nyomon követi a készletkereskedelmi lendületet. A tavaszi szállításra való buzaért a gazda most 11 frtos árat biztosíthat magának s az ősi terminusért is majdnem ugyanennyit. Aki tehát attól tart, hogy a termés betakarítása után csökkenni fognak az árak s azon sópankodik, hogy mit ér a magas búzaár, mikor még nincsen készen az ő búzaja, — hat forduljon egyszerűen a határidőzlethez, s adjon el ott annyit, amennyit az ő termése lesz. (De ne többet am!) Így aztan reális határidőzletet köt, amelylyel biztosítja magának a jelenlegi arallást a tényleges értékesítés idejére s kivonja magát az időközben kétségkívül könnyen bekövetkezhető esélyek alól minden irányban.

A jelenlegi hausse-korszak tehát még a t a n u l s á g o k a t is szolgáltat s így azonfelül, hogy esztendőki hiányozót kárpótolja a gazdát, igen könnyen hozzájárulhat ahoz, hogy gazdasági tényezőink között a béke és az együttműködés érzete helyereálljon. Minden tekintetben okunk van tehát arra, hogy elégedettek legyünk vele. Hogy pedig hosszú időig emlékezetes maradjon az év a magyar gazdaság történetében, az kétségen kívül levő dolog.

Amilyen élénk, mozgalmas, cseményekben s izgalomban gazdag a gabonátözde, ép oly csendes és elhagyott a értéktüzet. Csodálatos, hogy a két szomszéd között ilyen óriási az ellentét. De különben ez nem egészen új dolog, csak a mikéntje fordított. Hosszú esztendőig az értéktözde volt felszelen s a gabonáüzlet játszotta a csendes szomszéd szerepét. Most meg úgy alakult a dolog, hogy kiscserélődtek a szerepek.

Igazán a legteljesebben a r i c s e n d uralkodik az értéktözsdén. Abszolúte nem történik ott semmi. Nincs üzlet, nincs forgalom, nincs árfuktuáció, sőt még spekuláció sincsen. Szürke egyformaságban telnek el a napok, hetek, hónapok.

Alig lehetne megmondani az okát ennek az állapotnak. Mert azok a tényezők, melyek az erőteljes értéktüzeti forgalom alapját szok-

ták képezni, meglehetősen valamennyien jelen vannak. De nem veszi igénybe őket senki s olyan erő, melyek más időkben rengésbe hozták az egész értéktüzetet, most parlognak fekszenek. Ott van legelső sorban a p é n z b ő s é g, mely valósággal kellemetlen mérveket ölt s mar-már annyira fejldött, hogy a bankoknak alighanem gondoskodni kell a korlátozásáról. Ott van aztan a pénzösség legelső következménye: az a l a c s o n y k a m a t l a b, mely rendszerint a leghatasosabb impulzus szokott lenni a börze tevékenységére nézve. S ott van végül az a r a n y a r a m, mely ritkán látott szélességű mederben hópölyög hozzánk s mar egymagában is hatalmas értékpapír-fogalmat idéz elő a kivitel irányban. Olyan három tényező ez, melyre a legvérmesebb reményekkel kecsegtető hausse-mozgalmat lehetne megállapítani. És még sincsen senki, aki ezt megcsinálja, nincs olyan esemény, mely a dolgot megindítsa. Az a piciny hóphehely hiányzik, mely a lavinát megindítja.

Ily körülmények között aztan persze az utolsó sem igazgát az embereket. Pedig a július augusztusi forduló rendszerint nagyon erős és mely barázdát szokott szantáni a pénzpiac mezején. Ekkor kezdi meg ténykedését a gabonakereskedelem, mely a tét bekövetkezéséig legjobb üzletfele a pénzpiacnak. S ezidén még ez a jelentős tényező sem tesz hatást az értéktüzetben. A legkeményebbre csontosodott stagnáció az egész vonalon. Vajjon mit fog alkotni, avagy mit rombolni az óriás erő, mely az értéktüzetben most le van kötve, amikor felszabadul?...

Ujdonságok.

Szentés, 1897. augusztus 5.

— **Városrendezés.** Az e címen lapunk egyik utóbbi számban irt vezércikkünk, valamint a bogárközben volt tüzeset veszedelme — előtérbe toltak valamennyire a városrendezés kérdését és most már komolyan kezdenek — erre illetékes helyen — ezzel a nagyfontosságú ügyvel foglalkozni. Nevezetesen aktualissá vált a tüzesettel a bogárköz kinyitásának évek és évek hosszú során át vajdó ügye, mert ez a tüzeszedelem nyilvánvalóvá tette, hogy az azon lakókat allandóan képes rettegésben tartani s hogy ezen a bajon, csak az ott épült háztömbök könnyebben való hozzáférhetőségével, tehát megfelelő útcasabályozással lehet segíteni. E célból bizottsági helyszíni szemlét is tartottak a f. hó 2-án délután s ott egy nagyobb szabású szabályozási csemre került felszínre, melynek továbbfejlesztése céljával annál nagyobb varakozással tekintünk, merthogy az eszme sikerétől sokat varunk általában a városrendezés egységes tervének megállapítása és keresztülvitele dolgában is.

— **A vendéglőipítést** most már nagyobb erővel végezik a szentesi vállalkozók. Az alapkiadás földkiemelését rövid időn befejezik az egész területen s akkor az építési vonal minden pontján megkezdik a falrakás munkáját, melyből a sarokrész alapja már le is van rakva. Itt a f. hó 2-án este telé L a k o s Imre dr. polgármester tette le az első téglát, mint alapkövet. Ez azonban még nem volt a tulajdonképen való alapkövetéti, melyet a szokott ünnepségek mellett később fognak megtartani.

— **Bonyodalmas fegyverm ügy.** Csongrád községre abból, hogy egy voltaképen kunszent-mártoni, J ó z s a Apollónia nevű nő részére hibás illetőségi bizonyítványt állítottak ki, a nevezettnek R i g á b ó l történt hazaszállítás révén, mintegy 81 frt illetékelen kiadás harulit, melynek megtérítésében a járás főszolgabírája M é s z á r o s Károly volt csongrádi jegyző és M i s k o l c z i Ferenc községi írnotok, mint kiknek hanyagsága folytán a téves illetőségi bizonyítvány hatóságilag kiállított, egyetemlegesen marasztalta el. A nevezettek e főszolgabírói határozatot megfőlebbtették az alispánhoz, ki is másodfokon

feloldotta ugyan a főszozolgabírói határozatot, de egyben — ügyészi vélemény alapján, a két nevezettet fegyelmi leg is vétkesnek mondta ki s bár — miután közben köztisztviselők lenni megszűntek — fegyelmi leg nem büntette őket, azonban a községnek okozott kár tekintetében a vagyoni felelősségüket megállapította. A vármegegy fegyelmi választmányára, melyhez az ügy — további fölébezés folytán került, mindkét előző határozatot feloldotta és elrendelte, hogy a járás főszozolgabírója ez ügyben — mint illetékes hatóság tartson szabályszerű vizsgálatot annak a kiderítésére, kit terhel ez esetben hivatalos hanyagság s aztan e vizsgálat eredményéhez képest rendelje el — saját hatáskörében, az illető ellen a fegyelmi eljárását. Ebben a határozatban Mészáros Károly meg is nyugodott. Nem úgy Miskolczi József, ő felvitte az ügyet a belügyminisztériumig, honnan a bonyolult ügy iratai tegnap érkeztek meg azzal, hogy a miniszter a közigazgatási bizottság határozatát jóvá hagyja.

— **Eljegyzés.** Josefovit s Samu magántisztviselő Ménéseröl, a f. hó 1-én jegyezte el magának Szentesen Götzl Irén kisasszonyt, Götzl Bertalan dr. tb. városi főorvos kedves leányát.

— **Felfüggesztett mentelmi jog.** A képviselőház f. hó 3-iki gyűlésén, több mentelmi ügy között Sima Ferenc egy ilyen ügyét is tárgyalta, melyben a törvényeszké nyilvános ragalmazás miatt kéri Sima kiadatását, tehát mentelmi jogának ez ügyben való felfüggesztését. A képviselőház — a mentelmi bizottság javaslatahoz képest — egyhangulag kiadta Sima-t, aki ellen tehát ez ügyben a fenyítő tárgyalás megtartható lesz.

— **Iparosifjak népnépe.** Az iparosifjak önképzőköriének vigalmi bizottsága nagyban serénykedik, hogy a f. hó 22-re tervezett nagy népnépeknél minél teljesebb sikert biztosítsa. Az ünnep programját legközelebb közzéteszik, amikor mi is közölni fogjuk azt lapunkban.

— **Zárt ajánlati verseny.** A közigazgatási bizottság határozatából, 1207 frt 40 kr-ra előirányzott költséggel, a szentes-csongrádi műút Tiszán túl eső szakaszának kavicsolási munkája lesz ez évben foganatba véve. Az ezen munkához szükséges kavicsanyagának a helyszínére leendő szállítása tárgyában zárt ajánlati versenyt hirdet most, a f. hó 28-án, d. e. fél 10 órákor lejáró határidővel, Cicatricis Lajos dr. várm. főjegyző h. alispán. A kavicsszolgáltatásra és helyszínre szállításra vállalkozni óhajtoknak a jelzett határidőre kell zárt ajánlataikat, kellően felszerelve, az alispán hivatalhoz beküldeniök. Az ajánlati versenytárgyalás egyéb részleteit lapunk erre vonatkozó mai hirdetésében találják az érdeklődők.

— **Lökötés.** Horgosról írja tudósítónk, hogy ott hétfőre virdőán Gubicza Péter volt községi bírótól két lovat loptak el ismeretlen tettesek. Gubicának a falu alatt van bérelt földje, ott legelt a jözsága is, melyből a mondott éjjelen, míg a gazda egy szalmakazal tövében józúien aludt, a két lovat elhajtották. A karvallott gazda reggel azonnal jelentést tett ez esetről a csendőrségnek, mely a legerélyesebben megindította a nyomozást, eddig azonban sikertelenül.

— **Utólagos sorshúzás.** A vasárnapi eső miatt, mely a népnépet szétverte, természetesen nem tarthatók meg a népnépe tréfas osztály-sorsjátékok nyercemény-húzásait sem, bár a kupónelárusításra felkért kisasszonyok sok kupónő szerencsésen találtak. A község tehát elhatározta, hogy utólagosan megtartja a húzást, még pedig vasárnap délután 3 órákor, az egyesület helyiségében.

Akiknek tehát sorsjegykupónjaik vannak és a húzás iránt érdeklődnek, jelenjenek meg a mondott időben és helyen, ott mindjárt esetleges nyerceményeiket is átvehetik.

— **Vásár.** Tömeváraon a f. hó 12-től kezdve, bezárólag a f. hó 16-ig lesz az idei nyári országos vásár megtartva; míg az őszi vásár szeptember 23 től 27-ig lesz ugyanott.

— **Uszodai mutatóványok.** A túl a kurcai ártézi közfürdő uszodájában ma délután 6 órákor tartja érdekes mutatóványait Radócs Sándor uszómester, 25 éves uszómesteri jubileuma alkalmából. Felhívjuk e körülményre úgy a nagy községet, valamint különösen a derek uszómester nagyszámú tanítványai figyelmét azzal, hogy — a mutatóványok idején a fürdőzés szünetel.

— **Eladó malom.** A szentesi hengermalom részvénytársaság vásárhelyi útcai nagy műmalmát — mint értesülünk — a f. hó 19-én arverésen eladják. Felhívjuk e körülményre azok figyelmét, kik tőkepenzüket valami nagyobb szabású iparvállalatra óhajtják feltetni! amire ezúttal kedvező alkalom kínálkozik.

Foulard selyemet 60 krtól 3 frt 85 krig méterenként — japáni, chinái s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selyemet 45 krtól 14 frt 65 krig méterint sima, csikós, kokcázott, mintázott, damaszott sat. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín-és mintázzal s. a. t. a megrendelt árakat postabér és vámentésnek hához szállítva, valamint mintákat postafordítával küldnek Henneberg G. (os. és k. udvari szállító) selyemgyárai Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező-lapokra 5 kros belyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosaa elintéztetnek. (2)

Népnépe, hangverseny.

Ha bele nem avatkoznak az égi hatalmak, hogy hulló könyűkkel megzavaráj: a kereskedő ifjak egyesületének részben a vidéki hírlapírók orsz. szövetkezete javára rendezett vasárnapi népnépe, a túl a kurcai ligetben, minden tekintetben egyike volt volna a legsikeresebb és legemlékezetesebb mulatságoknak, mik nálunk valaha zajlottak.

Vasárnap gyönyörű verőfényes reggelre viradtunk s úgy tetszett, az előző heti esőzésekkel kiapadt az ég könnye: nem fogja most már semmi zavarni a fényesnek ígérkező mulatság sikerét, melynek gazdag, változatos műsora nagy vonzóerővel volt a községre.

Kora délután nagy tömegekben indult meg a népvándorlás a városból, a Kurca-hid felé. Három órára volt a népnépepi sétatangverseny kezdete kintve, melyen a 46-ik gyalogezred kintűn zenekara játszott, de jóval a kintűzött idő előtt a zenekar tagjait már olyan hatalmas gyűrűben vette körül a tömeg, hogy a derek zenészek alig voltak képesek a helyükön megmozdítani. Délután 4 órára a kibocsátott 1000 drb. belépőjegy az utolsóig elkelt és onnan túl részben jegy nélkül, a taksa lefizetés ellenében, részben korábbi évek népnépeperől visszamaradt jegyekkel bocsátották be a községet.

Délután fél 4 órákor megkezdtek a nagyhatalmak a török-görög bektárgyalásokat. Nyolc apró gyerek, mindenik az illető nemzet nemzeti viseletében, képviselte Orosz, Angol, Francia, Német, Olaszországot, az osztrák-magyar monarchiát, és Török, meg Görögországot, míg egy leányka Tesszálit képviselte. Mikor a marakodó, háborús feleket végre Oroszországgal azzal főzte le, hogy magának annektálta el Tesszálit, — kintőrt a hahota s tartott az apró diplomátok elvonulásáig, kik négykézláb másztak fel és le az emelvényről.

Ezután a láósbudavár, olasz népénekesek mulattatták a községet, a liget különböző pontjain felállított 3 szinpadon. A szinartarsulat tagjai közül Guthy Sarolta operett-primadonna, Nőgrádi tenorista, Ferenczi komikus, Pinter szerelmes és Boda segédénekese szívszégből működtek közre, Ferenczi kivételével olasz nemzeti viseletben, kezükben szalagos, csengős tamburinnal s a község szűnni nem akaró lelkes tapsa, újrázása mellett énekeltek el a Jammót meg a cike cike cak-ot, a Bánfalvi Lajos által írt magyar szöveggel, míg Ferenczi utánozhatatlan komikussal állandó derűltséget kelte, ka-

tona-zene kísérettel adta elő a maga kisleit, mikkel a község nem tudott betelni annyira, hogy — csak a bekövetkezett eső folytán szabadulhatott le Ferenczi a pódiumról.

Mert ekkor fuserált bele az időjárás a népnépebe, hogy azt vépképen eláztassa. Apró, sűrű szemekben szítált alá az eső egészen ösziesen. A tömeg menekült előre, ahová tudott. A vizhatlan ponyvával fődött óriás sátorba, a vendéglőépület folyosójára, szobáiba, a történelmi és régészeti társulat helyiségébe s végre — a nagy közgyűlési terembe. Minde helyiségekben veszedelmessé vált a közlekedés, fullasztóra a levegő. Helyet csak könyűkkel szoríthatott magának az ember, így is csak legkedvesebb tyűkszemekinek veszelgetése s egynéhány oldalborda — roppánás árán.

Természetes, hogy ilyen viszonyok közt a délutáni műsor hátralevő pontjainak egészváltásáról többé szó se lehetett és gondoskodnia kellett a rendezőségnek arról is: hol tartsa meg most már az esti hangversenyt és zártkörd táncmulatságot, vagy, hogy egyáltalán megtartsák-e ezeket?

Az eszélyesség — a község lelkes hangulatát tekintve — a mellett szót, hogy megtartsák. Helyiségül a kaszinótermet választották, melyet nyomban elkerkét és meg is kaptak az előzékeny elnökségtől. Ezt a körülményt aztán ki is hirdették a túl a kurcai helyiségekben szorongó községnél, mely aztán oszladozni kezdett.

De persze, a városban rekedteknek, kik rendszerint 5 óra után szoktak kijönni a népnépekre s kiket a kőbejött esőzész ezáltal otthon szorított, már lehetetlen volt kellően tudokra adni ezt a körülményt, úgy, hogy sokan abban a hiszemben voltak, hogy a hangversenyt és táncvigalmat elhalasztották.

Ennek dacára azonban szépen megtelt a kaszinó tágas terme úgy 9 órára hallgatósággal. Közben — mert másként az eső miatt nem lehetett, — a szinígazgató egy elnyűtt zongoráját is oda szállították és pódiumot is rögtönöztek, — már, ahogy szorultságból lehetett és végre kezdetét vette a hangverseny, melynek minden pontját művészi erők egészválták.

A műsort Lukácsy László virtuóz fuvolajátéka nyitotta meg. Magyar népdalokat játszott, zenekísérettel, gazdag változatokban olyan művészi tőkéllyel, hogy a község — lelegetett visszafojtva leste játékát, melynek végén lelkes taps harsant fel. Meggyőződhettek róla, akik Lukácsy-t ezúttal játszani hallották, hogy mestere a zenének s hogy nagy nyereség lesz Szentesre, ha ide jön zenetanárnak.

Ezután a szegedi színház egyik edes szavú, kedvelt primadonnája, Székula Sárka énekelte az ő kedves, behízelgő hangján, kereset len bájjal Offenbach romancát a Hoffmann meseiből, majd megtoldotta ezt a frenetikus tapsra és szűnni nem akaró újrázása egy edes dallal, — Bokor Sarilletőjával.

Harmaidki piész N. Bodrogi Lina, a szinartarsulatunk szeretetr-méltó drámai szendeje által, az ő megnyerő művészetével előadott vig monológ, a Szórákó zott kisasszony, melynek szelid humorá derűsen hangolta a községet és lelkes tapsokra ragadta.

Nagy hatást ért el Stoll Károly, a szegedi színház tenoristája művészi énekével. Schumann Kétránatosával kezdte, melynek befejező részét, a marszeillett elemmentáris erővel, lelkesültséget gyűjtve, adta elő, s aztan átment egy edes dalba, Rossi Szergelmeselelére, melyben megérőjének lágyággal bővült el. A szűnni nem akaró tapsokra ismét a pódiumra lépett és saját szerzeményű dalát: Hej diófa, diófa, szomorú diófa énekelte mely érzéssel, azzal az öntudatos művészettel, mely közvetlenségével hat.

Gonda József, a Hódmezővásárhelyi főmunkatárs szavalta el ezután Kiss József balladáját, a Gedővárszsonya té szépen, kintűn hangszózással és drámat hévvel, majd Székula Sárka gyűjtő hatással előadott gyönyörű népdalával Lukácsy László újabb virtuóz fuvolajátékával végződött a gazdag műsor, mely bizonyára sok élvezetet szerzett a községnél és — kezdődött a — tánc.

Erről mit írunk? Fesztelen volt a mulatság mindvégig, lelkes a hangulat és bizonyi-

lágos reggel volt, mikor vége szakadt a vigaságnak.

Közben, már esti 9 óraker csillagosra vált az égboltozat és ez kedvezett is a túl a kurcai népmulatságnak, mert a tánchely födött sátra zsúfolásig megtelt szintén reggelig kedélyesen vigadozókkal.

Színház.

Kunhegyi Miklós színtársulata a f. hó 2-án, hétfőn játszott nálunk utolsót ez évadban; 3-án már attoltak Theszpisz kordeját Vasárhelyre s kedden este már ott kezdtek meg előadásai sorozatát a »Citera« operettel, mely itt is a bemutatójuk volt.

Meleg volt a búcsúvételük Szentes közönségétől. Valóságos kis ünneppé avatta ezt az a körülmény, hogy a szinkör nézőtere zsúfolásig megtelt és úgy a színészek kedvteli játékka, mint a közönség folyton megújuló tüntető tapsa ez utolsó estét a derű meleg zománcával vonta be.

Jó emlékekkel mentek el színészeink, jó emléket is hagytak itt maguk után mind, — mert nemcsak, hogy a színpadon volt köztük sok a jóra való, törekvő, képzett erő, minél fogva kerekded, összefüggő előadásokat produkáltak; hanem a társas érintkezésben is honett egynek voltak mind, mentek attól a kicsapongó életmódtól, mely a vidéki színésztől sokszor riasztja el a közönséget.

Ami minket illet: jóakarató figyelemmel kísértük bár mindvégig a társulat működését, játékukat mindenkor igazságot bíralat alá vettük és — leplezetlenül mondtuk el — ha mi gancsolni valót tapasztaltunk. Örömmel konstatálhatjuk, hogy bíraló szavunknak sokban meg is volt a foganatja s hogy maga Kunhegyi igazgató volt e részben legjobb segítő társunk, aki nem volt soha vak az eleje tart hibákkal, vagy hiányokkal szemben, de rajta volt mindig, még pedig sikeresen, hogy azokat elenyésztesse és a közönség igényeit mindenképen kielégítse.

Az utolsó előadásokról — helyszűke miatt — röviden számolunk be.

Szombaton, Gőz Aranka, a kedves, rokonszenves naiva jutalomjátékára Jókai »Keresda szíve« de színművét adták, egészen telt ház előtt, mely gyönyörű virágcsokorral, egy kis virágzaporral és lelkes tapsal tüntetett ez egyik kedvence mellett. De kimondhatjuk, hogy Gőz Aranka (Edith) teljes mértékben rá is szolgált e kitüntetésre, mert oly nemes egyszerűséggel, annyi közvetlen bájjal játsza meg szerepét, annak drámai jelenéseibe annyi meleg érzést öntött, hogy bizást számíthatja legjobb szerepei közé e kis hamupipókat. Mellette kitűntek, erős és temperamentumos drámai játékával Daróczy Ilka (Alice), Balogh (Pallvic), Lipthay (Révy), Bessenyei (Mauzmann) Ács Irma (Baranghiné) és Pintér (Rikard). Kitűnő volt játékban, maskabban egyaránt a Kodolányi vén huszárja, aminthogy ez az egészen fiatal színész mindig csudalatosan tökéletes alakításokat is nyújt, ahányszor ehhez fogható vén szerephez jut.

Vasárnap a Vigéceket adták hatodsor, ezáltal is zsúfolt ház előtt a szokott kitűnő előadásban.

Hétfőn pedig búcsúzásul a »Csókonszerzett völgy« című bohózat ment, Abrai Irén szerepében Guthy Saroltával, akinek ez egyik legjobb szerepe, melyben bő alkalma van játékbéli ügyességét, mondhatni művészetét teljes mértékben kiaknázni és érvényre emelni, ami fényesen sikerült is neki, mert a közönség felvonásról-felvonásra fokozottabb animóval tapsolta őt ki a lampák alá. Kitűnt mellette a kis Besenyei Milike, egy megennivaló ügyességű kis színész sűrűlővénny, akiért kár volna, ha már is mutatkozó kétségtelen tehetsége a csudagyerek iskolában tönkre silanyulna.

Most pedig búcsút veszünk a jeles társulattól egy évre. Esztendő ilyenkorra — reméljük — újra itt lesznek, megnyitni új, díszes színházukat.

Irodalom.

A »Vasárnapi Ujság« augusztus 1-sei száma a Segesváron most lefolyt ünnepek, Petőfi szobrának leleplezése és a honvédek felavatása alkalmából 23 képet közöl, melyek Petőfi és a segesvári csatára vonatkoznak. Közleményei is nagy részt erre vonatkoznak, köztük »Emlékezés Petőfirre«; »Petőfi szobra és a honvéd-emlék a segesvári csataterén«; »Kozma Ferencztől«; »Muraviev és Orosz orosz katonái írók a segesvári csatáról«; »Eötvös Károly megjegyzései Orosz cikere«; »Petőfi haláláról«. Eötvös Károlytól. — »Emlékezetes felek Petőfi életéből«. — »Petőfi sirjánál«. Költemény Pósa Lajostól. — »Petőfi«. Költemény Lampérth Gézától. — További közleményei közt találjuk Szabolcska Mihály »Virasztó dalok«; és anyam halálára« című költeményét, »Brassai Sámuel szülőházáról« (képekkel a torokói Brassai-ünnepről). — A Regénytárban Verne Gyula »Dardentor Clovis« című új regényének folytatása közli az eredeti francia kiadás illusztrációival, továbbá a »Hires asszonyok« című sorozatban a Sévigné asszonyról írott rajzot két képpel. Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.

A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV., egyetem u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, fél évre csak 1 frt 20 kr.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonaárak. (R. e. c. h. Jenő és társa heti jelentése.) Az időjárás a hét kezdetével szaraz és meleg volt, míg később csökkenő hőmérséklet mellett erősebb csapadék következett be, mely az egész országra kiterjedt. Hozzajárultak ehhez gyakori zivatarok is, minek következtében amúgy is, silány terméseredményünk a bő esőzés által minőségben is károsult. A mi a termés eredményt általában illeti, úgy most már tényleg konstatalható, hogy az minőségileg úgy, mint mennyiségileg is messze maradt a varakozoson alul.

Ami a külföldi piacok hangulatát illeti, úgy az a kedvezőtlen hírek hatása alatt mindenütt rendkívül szilard.

Nálunk az üzlet különösen kenyérmagvakban rendkívüli emelkedő. A többi cikkeken is tetemesen nagy az árelőny és oly árak voltak jegyezhetők, melyeket piacunk már évek óta nem látott. Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük: Búza már a hét elején rohamosan emelkedett. Az árak roppant gyors tempóban 1 25 frttal emelkedtek. Rózsabúzával egyetemben emelkedett. Minőség szerint budapesti parításra 8 30—45 frton jegyez. Árpa 30—34 krral lett drágább. Zab maradt aránylag legcsendesebben; 5 70—6 20 frton kelt el. Tengeri helyben 4 60 frtot ért el.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. MATÉFFY FERENC.

Táraszerkesztő: BÁNVALI LAJOS.

Horváth Istvánnak

fábián-sebestyéni 150 hold földje együtt vagy kisebb részletekben eladó vagy több évre haszonbérbe kiadó. Értesítést ad Horváth Jenő vármegyei számvevő vagy a tulajdonos Mezőtúron.

6—5

8589./1897.

Csongrádvármegye alispánjától.

Hirdetmény.

Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága 1897. évi április hó 12-én kelt 458. számú határozatával a Szentes csongrádi törvényhatósági között 4366—11.000 km. szakaszának fentartására 1897. évben szükségelt 150 nyszögöl m. köbméter kavicsnak vállalkozás útján beszerzését 1207 frt 50 kr. költség összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített kavicsmennyiség termelésének és szállításának biztosítása céljából az 1897. évi augusztus hó 28-ik napjának d. e. 11 órájára a vármegye alispánjának hivatalos helyiségében Szentesen tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpenzzel, azaz 60 frttal ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a kitűzött nap d. e. fél 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annival inkább igyekezzenek beadni, mivel akésőbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó felosztási kimutatás és a részletes feltételek a várm. alispánjánál és a csongrádvármegyei (szegedi) m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Szentes, 1897. július 30.

Dr. Cicatricis Lajos,

h. alispán.

Hirdetmény.

A nagyvendéglő udvarán lévő városi arena (színház) épület eladása a 2393/t. 97. számú végzéssel elhatároztatván, — a helyszínén megtartandó nyilvános árverés határidejéül f. évi augusztus hó 5-én d. e. 9 órája tűzött ki.

Az épület egészben vagy részletekben fog készpénzfizetés mellett eladatni.

Az árverés eredményének jóváhagyása felett a városi tanács határoz. Utóajánlat nem fogadtatik el.

Szentesen, 1897. július hó 31.

Novobáczky Győző,
gazd. tanácsnok.